

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Balkanizace versus evropeizace – výrazové ztvárnění ideových konceptů (na českém a bulharském materiále)

Autor práce: Petra Kačmarčíková Bakajsová

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Hana Gladkova, CSc.

Diplomová práce Petry Kačmarčíkové Bakajsové zaujme už samotným výběrem tématu, který svědčí o badatelské odvaze diplomantky vstoupit do hraničního pásma několika vědních disciplín. Jejím úkolem je zmapovat užití pojmů *balkanizace* a *evropeizace* v českém a v bulharském jazyce.

Práce obsahuje Úvod (s.10-11), Teoretickou část (s.11-57), Materiálovou část (s.58-97), Závěr (s.98-101), Seznam použité literatury (s.102-106), Přílohy (s.107-183) a navazuje na postupovou práci na téma „*Balkanizace*“ v *současné české a bulharské publicistice* (Praha: FF UK, 2009, vedoucí prof. PhDr. Hana Gladkova, CSc.).

Teoretické části je předeslána specifikace termínu diskurs, který hraje stěžejní roli v celé práci (viz *český diskurs, bulharský diskurs, vědecký diskurs a „vědecký“ diskurs, mediální diskurs*). Dále je Teoretická část věnována genezi konceptů „Evropa“ a „Balkán“, jejich etymologii a využití coby geografické názvy a historicko-politické kontexty se symbolickou hodnotou. Dějinné proměny obrazů Evropy a Balkánu jsou podány v symetrické analýze českého a bulharského diskursu, přičemž autorka demonstruje solidní znalost jak primární, tak sekundární literatury. Zkoumání konceptů *evropeizace* a *balkanizace* je pevně ukotveno v slovníkových definicích ve výkladových slovnících, slovnících cizích slov a slovnících neologismů obou jazyků, které jsou usouvztažněny s reflexí *evropeizace* a *balkanizace* v českém a v bulharském politologickém diskursu.

Materiálová část představuje hloubkovou sondu do Českého národního korpusu a do Bulharského národního korpusu, která je podpořena Přílohami s bohatým ilustračním materiálem z obou korpusů. Analýza získaných dat z publicistických textů opravňuje autorku vymezit v obou jazycích podobná užití *evropeizace*: kladná (integrace, pozitivní transformace) a záporná (ztráta identity). Zajímavým zjištěním je, že ve českém diskursu je

tento pojem převážně negativně expresivní, zatímco v bulharském diskursu převládají pozitivní konotace. Na rozdíl od bulharštiny, čeština poskytuje též příklady neutrálního užití *evropeizace* ve smyslu akceptovatelného „zesílení vlivu evropského sociokulturního prostoru na českou společnost“ (s.76). Korpusová data o *balkanizaci* vedou autorku k závěru, že přes existující neutrální užití, koncept má v obou jazycích výhradně negativní konotace, které jsou v bulharštině částečně mírněny kladnými podtóny, např. v diskursu o interkulturní výměně (např. *балканизация на музиката*, s.92).

Na pozadí soustavné analýzy působí rušivým dojmem některé překlepy, obzvláště v seznamu literatury (např. *цъвремения български език, Велико тарново, идентичността, Климент Ожридски, Институт за ългарски език*) a záměna jména a příjmení Czesława Miłosze, což ale nesnižuje celkovou hodnotu práce.

Diplomová práce Petry Kačmarčíkové Bakajsové je přínosná interdisciplinárními teoretickými východisky, přehledným zpracováním jazykového materiálu a argumentovanými závěry, které nepochybně představují zájem nejen pro lingvisty, ale též pro politology, kulturology, historiky, novináře. Proto ji hodnotím jako výbornou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 20.09.2010

Oponent: *Margarita Simeonova*

Margarita Simeonova, PhD.